

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY I

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych ;
- 2) pod kierunkiem nauczyciela wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje;
- 3) odróżnia fakt od opinii;
- 4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 6) stara się zrozumieć intencje nadawcy.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) umie korzystać ze słowników w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy;
- 2) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu, rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 3) rozpoznaje czasowniki i proste imiesłowy.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) nazywa odczucia, które budzi w nim dzieło.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) potrafi zrelacjonować treść utworu;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (zdrobienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);
- 5) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 6) rozpoznaje gatunki literackie;
- 7) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, fantasy;
- 8) wskazuje elementy dramatu, takie jak: tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, a także rozpoznaje ich obecność w życiu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz próbuje poprawnie zredagować: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystykę postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie, dedykacja; redagując formy wypowiedzi, popełnia błędy kompozycyjne, stylistyczne i językowe, ortograficzne i interpunkcyjne;

2) tworzy plan własnej wypowiedzi;

3) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;

4) zabiera głos w dyskusji;

5) stosuje zasady etykiety językowej;

6) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;

2) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;

3) rozpoznaje czasowniki i imiesłowy.

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA DOSTATECZNA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych;

2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i umie cytować;

3) odróżnia informacje o faktach od opinii;

4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;

5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;

6) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację,);

7) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje argumenty i wnioski;

8) korzysta z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę;
- 6) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony czasownika oraz imiesłowy.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści tekstu;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (neologizmy, archaizmy, zdrobnienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);
- 5) nazywa elementy konstrukcyjne utworu (tytuł, podtytuł, apostrofę, puentę, punkt kulminacyjny);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, tragedię, nowelę, hymn;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;

11) zauważa specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) próbuje omawiać na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada; redagując formy wypowiedzi może dopuszczać się nielicznych błędów kompozycyjnych, stylistycznych i językowych;
- 2) stara się stosować poprawną interpunkcję i ortografię;
- 3) tworzy plan własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;
- 5) uczestniczy w dyskusji;
- 6) stosuje zasady etykiety językowej;
- 7) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stara się stosować do nich;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;
- 6) przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 7) rozpoznaje partykuły i wykrzykniki;

8) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków.

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne;
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu; rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 4) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;

5) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowu – wyjaśnia ich funkcje w tekście.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;
- 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, nowelę, hymn;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;
- 11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;
- 3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie.

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;

2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;

3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;

2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;

3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;

4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;

5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;

6) stosuje zasady etykiety językowej;

7) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;

2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;

3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;

4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;

5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;

6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;

7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;

8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;

9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;

10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA BARDZO DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania

wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;

4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;

5) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;

6) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;

2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;

2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;

3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;

4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);

5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);

6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);

7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;

8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, fantasy;

9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;

10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;

11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;

2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;

3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie.

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie, dedykacja; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;
- 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
- 3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze, poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;
- 6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- 2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
- 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;

8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;

9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;

10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria oceny bardzo dobrej i jego umiejętności wykraczają ponad poziom programu ogólnego. Jest twórczy i aktywny. Świadomie i samodzielnie tworzy teksty o określonych cechach gatunkowych, Jego prace cechuje bogactwo stylistyczne i oryginalność. Samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła. Interesuje się przedmiotem i rozwija się indywidualnie. Osiąga także sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY II

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych ;
- 2) pod kierunkiem nauczyciela wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje;
- 3) odróżnia fakt od opinii;
- 4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 6) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację);
- 7) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji;
- 8) wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 9) wskazuje pod kierunkiem nauczyciela gatunki publicystyczne.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) umie korzystać ze słowników w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy;
- 2) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów);
- 3) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 4) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń;
- 5) rozpoznaje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie;
- 6) rozpoznaje czasowniki i proste imiesłowy.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) nazywa odczucia, które budzi w nim dzieło.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) potrafi zrelacjonować treść utworu;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (zdrobienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);

- 5) nazywa elementy konstrukcyjne utworu (tytuł, podtytuł);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje gatunki literackie;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog.

3. Interpretacja. Uczeń

- 1) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. patriotyzm–nacjonalizm, tolerancja–nietolerancja, piękno–brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) rozumie pojęcia : miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz próbuje poprawnie zredagować: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystykę postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, dedykacja; redagując formy wypowiedzi, popełnia błędy kompozycyjne, stylistyczne i językowe, ortograficzne i interpunkcyjne;
- 2) tworzy plan własnej wypowiedzi;
- 3) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;
- 5) zabiera głos w dyskusji;
- 6) zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- 2) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;
- 3) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie; pod kierunkiem nauczyciela zamienia mowę niezależną na zależną;
- 4) stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (region i Polska).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku

OCENA DOSTATECZNA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i umie cytować;
- 3) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 6) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 7) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 8) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 9) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 10) korzysta z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę;
- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe;

7) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (neologizmy, archaizmy, zdrobnienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);
- 5) nazywa elementy konstrukcyjne utworu (tytuł, podtytuł, motto, apostrofę, puentę, punkt kulminacyjny);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;
- 11) zauważa specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane;
- 2) próbuje omawiać na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada; redagując formy wypowiedzi może dopuszczać się nielicznych błędów kompozycyjnych, stylistycznych i językowych;
- 2) stara się stosować poprawną interpunkcję i ortografię;
- 3) tworzy plan własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze, poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji;
- 6) zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog (ma świadomość niebezpieczeństwa oszustwa i manipulacji powodowanych anonimowością uczestników komunikacji w sieci, łatwego obrażania obcych, ośmieszania i zawstydzania innych wskutek rozpowszechniania obrazów przedstawiających ich w sytuacjach kłopotliwych, zna skutki kłamstwa, manipulacji);
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stara się stosować do nich;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;
- 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 8) rozpoznaje partykuły i wykrzykniki;
- 9) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków.

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku

OCENA DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;

- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje;
- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;
- 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;
- 11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;

3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;

2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;

3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;

2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;

3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;

4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;

5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;

6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;

7) stosuje zasady etykiety językowej;

8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;

2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;

3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się;

4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;

5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;

6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;

- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;
- 9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;
- 10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rzędu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA BARDZO DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;

3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje;
- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;
- 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;

9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;

10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;

11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;
- 3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, dedykacja; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;
- 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
- 3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;
- 6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;

7) stosuje zasady etykiety językowej;

8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;

2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;

3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;

4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;

5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;

6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;

7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;

8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;

9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;

10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria oceny bardzo dobrej i jego umiejętności wykraczają ponad poziom programu ogólnego. Jest twórczy i aktywny. Świadomie i samodzielnie tworzy teksty o określonych cechach gatunkowych, Jego prace cechuje bogactwo stylistyczne i oryginalność. Samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła. Interesuje się przedmiotem i rozwija się indywidualnie. Osiąga także sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY III

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych ;
- 2) pod kierunkiem nauczyciela wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje;
- 3) odróżnia fakt od opinii;
- 4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 6) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację);
- 7) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji;
- 8) wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 9) wskazuje pod kierunkiem nauczyciela gatunki publicystyczne.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) umie korzystać ze słowników w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy;
- 2) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu;
- 3) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 4) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń;
- 5) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie;
- 6) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 7) rozpoznaje czasowniki i proste imiesłowy;
- 8) na prostych przykładach rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) nazywa odczucia, które budzi w nim dzieło.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) potrafi zrelacjonować treść utworu;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;

- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (zdrobnienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);
- 5) nazywa elementy konstrukcyjne utworu (tytuł, podtytuł);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog.

3. Interpretacja. Uczeń

- 1) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) rozumie pojęcia : miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz próbuje poprawnie zredagować: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja; redagując formy wypowiedzi, popełnia błędy kompozycyjne, stylistyczne i językowe, ortograficzne i interpunkcyjne;
- 2) tworzy plan własnej wypowiedzi;
- 3) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze;
- 5) zabiera głos w dyskusji;
- 6) zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- 3) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie; pod kierunkiem nauczyciela zamienia mowę niezależną na zależną.

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA DOSTATECZNA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i umie cytować;
- 3) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 4) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 5) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 6) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 7) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 8) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 9) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 10) korzysta z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę;

- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe;
- 7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście;
- 9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) określa postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- 4) rozpoznaje środki stylistyczne (neologizmy, archaizmy, zdrobnienia, zgrubienia, metafory, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze);
- 5) nazywa elementy konstrukcyjne utworu (tytuł, podtytuł, motto, apostrofę, puentę, punkt kulminacyjny);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;
- 11) zauważa specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) wygłasza z pamięci wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada; redagując formy wypowiedzi może dopuszczać się nielicznych błędów kompozycyjnych, stylistycznych i językowych;
- 2) stara się stosować poprawną interpunkcję i ortografię;
- 3) tworzy plan własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze, poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji;
- 6) zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stara się stosować do nich;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach;
- 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 8) rozpoznaje partykuły i wykrzykniki;

9) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków.

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;

- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje;
- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście;
- 9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;
- 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motta, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;
- 11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;
- 3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm–nacjonalizm, tolerancja–nietolerancja, piękno–brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja; stara się dostosować odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;
- 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
- 3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;
- 4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;
- 6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- 2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;

- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
- 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;
- 9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;
- 10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA BARDZO DOBRA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 4) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem;
- 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
- 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji;
- 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
- 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż);
- 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;
- 5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje;
- 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;
- 8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście;
- 9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;
- 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);

- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);
- 6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);
- 7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;
- 8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- 9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;
- 10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;
- 11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;
- 3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;
- 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
- 3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;

- 4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- 5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;
- 6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog;
- 7) stosuje zasady etykiety językowej;
- 8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- 2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
- 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;
- 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;
- 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
- 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;
- 7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;
- 8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;
- 9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;
- 10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rzędu).

Teksty kultury

Uczeń przeczytał lektury podane przez nauczyciela i teksty zamieszczone w podręczniku.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria oceny bardzo dobrej i jego umiejętności wykraczają ponad poziom programu ogólnego. Jest twórczy i aktywny. Świadomie i samodzielnie tworzy teksty o określonych cechach gatunkowych, Jego prace cechuje bogactwo stylistyczne i oryginalność. Samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła. Interesuje się przedmiotem i rozwija się indywidualnie. Osiąga także sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.